

SEMINARIUM VARADIENSIS

Anul XIV
Numărul
1(96)
OCTOMBRIE
2017

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

ÎNTÂLNIREA FORMATORILOR DIN SEMINARELE GRECO-CATOLICE DIN EUROPA LA LVIV, UCRAINA

În perioada 23-27 august 2017, s-a desfășurat la Lviv (Ucraina), a treia ediție a Întâlnirii Formatorilor din Seminarele Greco-Catolice din Europa. După ce anul trecut ne-am întâlnit în România, la Oradea, în acest an, la invitația fraților din Ucraina, am mers să cunoaștem realitățile și frumusețea Bisericii Greco-Catolice din Ucraina.

La acest eveniment au participat delegațiile seminarelor greco-catolice din România, Ungaria, Slovacia, Germania și Ucraina. Din România au participat: Pr. Călin Bot, rectorul Seminarului Sf. Ioan Evanghelistul din Cluj Napoca, iar delegația Seminarului Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan din Oradea, a fost formată din Pr. Anton Cioba, rector; Pr. Eduard Roman, administrator și Fr. Florin Bode, vicerector. Seminarul Sf. Atanasie din Nyiregyháza, Ungaria a fost reprezentat de Pr. Tamás Kruppa, rector și de Pr. Bence Polgári, prefect. Delegația Seminarului Episcop Petru Pavel Gojdiča din Prešov, Slovacia a fost formată din Pr. Miroslav Dancák, rector, Pr. Josef Gača, vicerector și de Pr. Marko Durlák, director spiritual. Colegiul Oriental din Eichstätt, Germania, a fost reprezentat de Pr. Olexandr Petrynko, rector. Delegația Seminarului gazdă a fost formată din Pr. Ihor Boiko, rector și de Pr. Mykhaylo Lesiv, vicerector. Cu formatorii celorlalte seminare ucrainene pe care le-am vizitat ne-am întâlnit acasă la ei, putând vedea în același timp realitățile seminarelor lor și împărtășindu-ne experiențele reciproce.

Întâlnirea a început miercuri seara cu Vecernia, celebrată în Seminarul Greco-Catolic „Sfântul Spirit” din Lviv, urmată de o scurtă prezentare a istoriei Bisericii Greco-Catolice din Ucraina. A doua zi, după celebrarea Sfintei Liturghii, am vizitat centrul istoric al

orașului, bucurându-ne de frumusețile unui oraș întemeiat la jumătatea secolului XIII: clădiri vechi înscrise în patrimoniul UNESCO, biserici în diferite stiluri arhitecturale, etc. După vizitarea Catedralei „Sfântul Gheorghe”, toți participanții au luat prânzul împreună cu Mitropolitul Greco-Catolic de Lviv, IPS Ihor Vozniak și Episcopul auxiliar de Lviv, Volodymyr Hrutsa. După prânz, am plecat spre Institutul Teologic „Veniamin Rytskyi” al călugărilor bazilieni, unde am intrat în contact cu mediul monastic ucrainean.

În cea de-a doua zi a întâlnirii, am celebrat Sfânta Liturghie în Biserica „Sfânta Sofia” din cadrul Universității Catolice din Ucraina (UCU), după care Părintele Rector Bohdan Prach ne-a condus pe holurile universității, explicându-ne când și cum a luat ființă această prestigioasă instituție pentru educație și cercetare. UCU a fost fondată de Biserica Greco-Catolică din Ucraina în 2002. Mii de studenți se înscriu în fiecare an în programe universitare și post-universitare, cu specializare în teologie, filosofie, studii ecumenice, istorie, asistență socială, jurnalism, mass-media, comunicare, psihologie, sociologie, administrație publică, informatică, afaceri, antreprenariat, tehnologie management, resurse umane și dezvoltare organizațională. Peste 200 de tineri care se pregătesc să devină preoți studiază aici. În plus, mai mult de 1300 de studenți participă la programe de non-grade și certificat (formare de conducere, bioetica, limbi străine, drepturile omului, iconografie, sănătate mintală, etc). După încheierea vizitei, am plecat spre Drohobych unde am vizitat seminarul și Catedrala „Sfânta Treime” din localitate. *(continuare în pag. 2)*

Fr. Florin BODE
Vicerector

(urmare din pag. 1)

Sâmbătă, în cea de-a treia zi, Sfânta Liturghie a fost celebrată la Seminarul din Rudno, o localitate lângă Lviv unde până în anul 2005 când s-a terminat noua construcție din Lviv, funcționa seminarul. După vizita seminarului care, în urmă cu câțiva ani, număra aproape 500 de seminariști, am plecat spre Ivano-Frankivsk, unde, conduși de superiorii seminarului, am vizitat Universitatea Teologică „Sfântul Ioan Gură de Aur”, clădirea Mitropoliei precum și seminarul. Spre seară am ajuns la Zarvanytsya, cel mai mare sanctuar marian din Ucraina. A fost impresionant să vedem sute de oameni, și mai ales tineri, care se îndreptau, pe jos, spre acest loc sacru, deoarece se apropia sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, ei urmând calendarul iulian.

SIMPOZION INTERNAȚIONAL CU OCAZIA JUBILEULUI SEMINARULUI ORĂDEAN

Sub patronajul Episcopiei Greco-catolice de Oradea și organizat de Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, Departamentul Oradea al Facultății de Teologie Greco-catolică, în colaborare cu Seminarul Teologic Greco-catolic „Sfinții Grigore, Vasile și Ioan” din Oradea, cu sprijinul Primăriei Municipiului Oradea, în perioada 11 - 14 octombrie 2017, a avut loc Simpozionul Internațional organizat sub egida Zilei Școlii Ardelene. Tematica simpozionului a avut anul acesta ca subiect tema „Educație și cultură”, fiind în acest fel marcat și evenimentul major al Seminarului Greco-Catolic „Sfinții Grigore, Vasile și Ioan” din Oradea, de aniversare a 225 de ani de la înființare.

Simpozionul s-a dovedit și anul acesta a fi de o înaltă ținută academică, fiind susținute conferințe de către preoți, profesori, cercetători, cadre didactice universitare din România (Oradea, Cluj, Blaj, Brașov, Târgu Mureș, Lugoj), precum și din străinătate: Spania, Italia, Ucraina, Slovacia, Ungaria).

Manifestarea s-a deschis miercuri, 11 octombrie 2017, la orele 17.00, în Sala Mare a Primăriei Oradea, beneficiind de participarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, Episcopul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, a Eminenței Sale Cardinalul Francesco Coccopalmerio, Președintele Consiliului pentru textele legislative de la Vatican, a Pr. Prof. Univ. Dr. Cristian Barta, decanul Facultății de Teologie Greco-Catolică de la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, a domnului vice-primar al Oradei, Florin Birta, a Lect. Univ. Dr. Ionuț Popescu, directorul Departa-

În cele cinci zile petrecute în Ucraina, am întâlnit o biserică greco-catolică care, deși a împărțit și ea durerile și suferințele provocate de regimul comunist, a reușit să se reclădească în așa fel încât să redevină pentru ucrainenii un punct de referință.

Următoarea întâlnire se va desfășura la finalul lunii august a anului 2018 în Ungaria, la Seminarul Greco-Catolic Sf. Atanasie din Nyiregyháza.

Aducem mulțumiri Bunului Dumnezeu pentru tot ceea ce ne oferă și mai ales pentru că, în această întâlnire, am reușit să ne îmbogățim reciproc din experiențele pe care Bisericele noastre Greco-Catolice, încercate de-a lungul anilor, le trăiesc și, nu în ultimul rând, mulțumim gazdelor care ne-au primit cu bucurie și s-au ocupat de noi pe toată perioada prezenței în Ucraina.

mentului de Teologie Greco-Catolică din Oradea, a Pr. Ioan Alexandru Pop, de la Consiliul Pontifical pentru textele legislative de la Vatican. Au fost prezenți de asemenea profesori și elevi de la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea, seminariștii Seminarului Greco-Catolic orădean și alți numeroși oaspeți.

Lucrările au fost deschise prin conferința Eminenței Sale cu titlul: „Educație și drept”. Prezentăm în continuare un rezumat al intervenției: „Să ne lăsăm conduși de reflecția Fericitului Antonio Rosmini despre identitatea dreptului, care sintetizează ideea sa genială prin expresia extraordinară: „Persoana este dreptul existent/însuși”.

Eminența Sa a construit textul conferinței în jurul a ceea ce spunea Rosmini, faptul că Persoana și dreptul sunt realități coincidente. Prin urmare, cunoașterea persoanei înseamnă cunoașterea dreptului. Pentru a cunoaște persoana, și deci dreptul, trebuie să cunoaștem în același timp 4 elemente: persoana, dreptul, obligația și legea. Trebuie să le cunoaștem în succesiunea logică pentru simplul fapt că un element îl explică pe altul: persoana explică dreptul; persoana și dreptul explică obligația; persoana, dreptul și obligația explică legea. În continuare, au fost analizate cele patru elemente menționate:

1. Persoana

Pentru a cunoaște persoana și pentru a cunoaște, în dependență de aceasta, dreptul, obligația și legea, este important să luăm în considerare persoana însăși ca realitate unitară sau monolitică.

De fapt, examinând persoana în structura sa lăuntrică, putem descoperi cu ușurință că aceasta are în ea însăși multe realități personale, adică multe bunuri personale: să ne gândim de exemplu la bunul personal al vieții fizice sau la bunul personal al buneii faime, în timp ce alte bunuri sunt în continuă achiziție din partea persoanei (să ne gândim de exemplu la bunul alimentară, la bunul cunoașterii ce provine din educație). Aceste bunuri personale compun sau formează persoana, atât în prezent cât și în viitor, de aceea putem spune că bunurile oarecum sunt însăși persoana.

2. În ce privește **Dreptul**, Eminența Sa notează relația existentă între constituția persoanei și conceptul despre drept: constituția persoanei este cea care determină conceptul despre drept. Persoana are o dublă exigență, o dublă necesitate vitală, de a primi de la celelalte persoane prezente în aceeași comunitate respectul bunurilor în dotație și de a primi de la anumite persoane acordarea, deci multiplicarea bunurilor în ulterioară achiziție.

Dreptul este în mod precis dubla exigență, dubla necesitate vitală, de a primi respect pentru bunurile în dotație și de a primi acordarea, deci multiplicarea bunurilor în ulterioară achiziție.

Ca urmare, dreptul înțeles în acest sens este o condiție a persoanei sau mai bine spus, este însăși persoana care se găsește în acea condiție, care are în ea însăși exigența, adică necesitatea vitală de a primi respect pentru bunurile personale și multiplicarea lor. De aici decurge exacta înțelegere și justificarea convingătoare a sintezei lui Rosmini: dacă, de fapt, dreptul este o condiție a persoanei sau este însăși persoana ce se află în acea condiție, ce are în sine acea condiție, este evident că persoana se identifică cu acea condiție, cu alte cuvinte se identifică cu exigența sa de a primi respect și multiplicare, deci, se identifică cu dreptul său, este dreptul său, astfel încât persoana este dreptul însuși.

3. Obligația

Din nou, mi se pare important să notez imediat relația ce există în mod necesar între persoană și drept, pe de o parte, și conceptul despre obligație, pe de altă parte. Se poate afirma că obligația în mod precis este dubla exigență de a respecta bunurile din dotare și de a acorda bunurile ulterioare. Din acest motiv putem afirma cu convingere deplină că se poate înțelege obligația numai în legătură cu dreptul, numai plecând de la drept. Dreptul și obligația sunt între ele într-o legătură esențială, ce

se poate explica în mod eficient prin această succesiune logică: mai întâi este dreptul, iar obligația vine după drept. În acest sens precis: dreptul determină obligația. Acest lucru se concretizează în ceea ce privește fie realitatea, fie intenția.

În continuare sunt prezentate Legea, cu Legislatorul, condițiile, obligațiile pe care le incumbă, acceptarea obligației, legăturile dintre drept și obligație, despre acțiunile legislatorului pe de o parte, apoi Legea cu componentele ei și legăturile dintre Lege și Legislator.

„Putem afirma că legea se identifică cu obligația. În realitate orice lege, chiar și cea mai complexă, cuprinde în cele din urmă o obligație și s-ar putea sintetiza în obligația cuprinsă în ea. De aceea, a spune lege sau obligație cuprinsă în lege este același lucru, astfel încât în prima expresie apare brahilogia celei de a doua expresie. De aici rezultă că semnificația și valoarea obligației determină în mod direct semnificația și valoarea legii ce conține în mod concret acea obligație”, concluzia fiind: „La fel și legea trebuie considerată un răspuns la

un drept, un răspuns din iubire. Spus a contrariis: dacă o lege - cum se poate întâmpla, din păcate - nu ar conține o obligație cu caracteristicile menționate, nu ar fi lege”.

Prima zi a Simpozionului s-a încheiat cu binecuvântarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, care a îndemnat, așa cum face de fiecare dată, cu dragoste paternă pe tinerii

elevi și seminariști să urmeze cu vrednicie pe Mântuitorul Isus Christos și să facă tot ceea ce le stă în putință, cât mai bine, de a se arăta ca vrednici și adevărați creștini și ucenici ai Învățătorului.

În zilele următoare, mai bine de patruzeci de invitați au conferențiat pe tema educației și culturii, abordând tema prin diferite unghiuri și din perspective diferite. Se cere a fi remarcat faptul că informațiile și ideile au fost prezentate alternativ, unghiurile alternând de la teologie la filosofie, de la istorie la diplomatie, de la educația în sine ca știință la administrație, de la social la cultural, de la sociologic la psihologic, această alternanță stârnind atât interesul publicului participant, cât și polemici, dând manifestării un plus de vitalitate și un ritm vivace.

Astfel, dăm ca exemplu câteva conferințe alese în mod aleator, deoarece ar fi imposibilă practic prezentarea tuturor într-un spațiu de câteva rânduri. Oricum, în următoarea perioadă se va edita un volum în care vor fi redată toate conferințele prezentate în simpozion. (continuare în pag. 4)

Așadar, prima conferință prezentată a fost „Volver a la razon para hablar de Dios” („Înapoi la motivul de a vorbi despre Dumnezeu”), susținută de Pr. Dr. Andrés Martínez Esteban, de la Universidad Ecclesiastica San Damasso, Madrid, Profesor și director Arhiepiscopal - șef de studii și director spiritual, director al Hispania Sacra. Domnia Sa s-a referit în prezentare la apostazia zilelor noastre, la relativismul ca unica atitudine a oamenilor, la dictatura relativismului, la epoca post-adevăr, la pierderea conștiinței transcendente, la primăria materialului.

Comunismul l-a aruncat pe Dumnezeu din sufletul oamenilor, iar acum oamenii sunt cei care îl aruncă pe Dumnezeu; oamenii sunt judecați după ce au și nu după ce sunt; omul este o ființă în căutare de sens; materialismul și agnosticismul nu sunt reacții naturale; rațiunea și credința nu sunt antagonice.

Toate acestea au fost idei pe care Părintele Esteban le-a abordat și le-a dezvoltat, punându-le laolaltă într-o manieră unică, proaspătă și convingătoare. Ultima idee, ca și concluzie, a fost aceea că avem nevoie azi ca Credința și Rațiunea să se reîntâlnească.

Părintele Alexandru Buzalic a prezentat conferința „Școala teologică greco-catolică: realizări și perspective.” Domnia Sa a prezentat momentul apariției teologiei greco-catolice ca fiind în spiritul Conciliului de la Florența (1438-1439), în spațiul polonolituaniian, ucrainean, bielorus, slovac, maghiar și românesc, după ratificarea unirii dintre biserica romană și diferitele biserici locale de rit greco-bizantin. Pe lângă dezvoltarea generală a catehismelor, literaturii polemice și apoi a tratatelor de teologie publicate în limbile slave de după anul 1595, anul unirii de la Bretsk-Litovsk, literatura de specialitate din spațiul românesc valorifică în plus ideea romanității poporului român ca argument în favoarea alinierii culturale la valorile lumii moderne occidentale. Teologia greco-catolică se remarcă și prin paginile nescrise ale unei teologii a martiriului ca mărturie a unității Bisericii lui Christos, începând cu primele mișcări contestatate, paroxismul fiind atins în secolul al XX-lea. Școala teologică greco-catolică se afirmă ca o teologie a unității, o teologie ecumenică avant la lettre, o teologie ancorată în spiritualitatea și liturgica greco-bizantină capabilă să se exprime critic și să găsească complementaritatea definițiilor și terminologiei școlilor răsăritene sau apusene.

O altă conferință, cu altă temă, a fost cea a Părintelui Călin-Daniel Pațulea „Educația astăzi, o aventură riscantă și fascinantă”, în care au fost dezvoltate definițiile educației: educația și instruirea sunt necesare persoanei umane, având ca scop principal desăvârșirea

rea acesteia; urmărește în același timp să unifice dar și să individualizeze, fiind instrumentul care va putea schimba atitudinea și comportamentul persoanei umane. Este și o acțiune continuă, mereu nouă, în cadrul căreia se regăsește și semnificația genuină a unei tradiții vii care determină creșterea și dezvoltarea comunității umane. De asemenea, este experiența continuă privind redescoperirea a noi căi și orientări cu scopul de a schimba și transforma individul și comunitatea, atât la nivel ecleziastic cât și social. Educația este și aventura redescoperirii vremurilor de har în vederea convertirii și de a redobândi capacitatea de a asculta ceea ce Spiritul spune Bisericii (cf. Ap. 2-3), de a redescoperi, în același timp, și înțelepciunea educativă și strălucirea relației de formare dintre educator și cel educat; recuperarea viziunii transcendente privind persoana umană, nevoia sa de Dumnezeu, necesitatea ca proiectele noastre educative să fie în conformitate cu proiectul misterios al lui Dumnezeu, disponibilitatea ca acesta din urmă să fie mărturisit și trăit în viața societății actuale.

Conferința care a încheiat Simpozionul a fost cea a Lect. Univ. Dr. Ionuț Mihai Popescu. „Postadevărul și educația”. Postadevărul, ales cuvântul anului 2016 de Dicționarele Oxford, se referă la situațiile în

care opinia publică este influențată mai degrabă de emoțiile și convingerile indivizilor, decât de faptele ca atare. Situația descrisă este relevantă pentru politică și vânzări, dar este și un simptom al problemelor educației. Spre deosebire de politică și vânzări, educația are cicluri lungi, de cel puțin o viață. Îi pregătește pe copiii și tinerii de azi pentru societatea de mâine, o lume

cu totul diferită de cea de azi, de aceea are nevoie de stabilitatea unor repere comune mai multor generații. Un astfel de element a fost concepția generală despre lume și viață, înțelegerea de sine a omului și a relațiilor pe care le are cu natura și societatea, concepție care a fost de-la-sine-înțelesul formării mai multor generații. Viteza schimbărilor din lumea de azi este marea provocare pentru educație și nu de puține ori pare că ea însăși orbecăie în încercarea de a-i îndruma pe tineri. Credem că repere ale acestei îndrumări pot fi găsite în născândă concepție despre lume și viață a tinerilor și că o cercetare a sursei senzațiilor și a influenței aparatelor electronice pot schița această lume și prefigura strategii educaționale adecvate.

Astfel, atât prima conferință, cea a Eminenței Sale Cardinalul Francesco Coccopalmerio, cât și ultimele două, cele susținute de Lect. Dr. Daniel Țuplea, cât și cea a Directorului Departamentului Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea, Lect. Dr. Ionuț Popescu, au abordat tema Simpozionului prin prisma filosofică.

Un aspect tratat de conferențieri cu deosebită grijă a fost acela al abordării unor teme legate de Aniversarea a 225 de ani de existență a Seminarului Greco-Catolic Sfinții Vasile, Grigore și Ioan, Oradea, prezentate fiind astfel subiecte legate de ceea ce ține de Seminar, ca instituție, principii de funcționare, istorie, schimburi de informații despre seminare din alte țări.

Astfel, Părintele Prof. Dr. Roberto Girardo a împărtășit auditorului din experiența sa de mulți ani ca seminarist și apoi ca profesor, aducând în atenție câteva idei deosebite. Pornind de la faptul că în anii '70 studenții acelei perioade doreau să distrugă toate regulile, se naște ideea că educația ar trebui să fie bazată pe constituția și natura fiecăruia. Apoi, a ține seama de sentimente, înseamnă a te acorda și cu lumea în care trăim. Fragilitatea nu are de a face cu vârsta și nu trebuie ascunsă; trebuie să fim conștienți de limitele noastre, de propria noastră fragilitate. Fragilitatea este prima poartă pentru comunicare.

Doi istorici orădeni au prezentat conferințe extrem de interesante despre istoricul Seminarului orădean: astfel, Dl. Dr. Tiberiu Ciorba de la Muzeul Țării Crișurilor, Oradea, a prezentat conferința intitulată („Activitatea culturală a Bisericii Greco-catolice din Oradea – Instruirea tinerilor preoți români din sec. al XVIII-lea”, iar Dl. Dr. Silviu Sana, de la Biblioteca Județeană Gheorghe Șincai, Oradea a prezentat conferința „Studenții teologi români în Seminarul romano-catolic din Oradea. Dispute privind susținerea materială a acestora în prima jumătate a secolului al XIX-lea”. Astfel, au fost prezentate în ambele conferințe începuturile învățământului greco-catolic din țara noastră, motivele care au stat la baza acestui început, precum și greutățile prin care s-a trecut și dificultățile întâmpinate în acest proces la diferite niveluri.

Părintele István Ivancso, de la Istituto Teologico Superiore Greco-Cattolico di Nyíregyháza a prezentat conferința „Institutul Teologic Superior Greco-Catolic din Nyíregyháza” (*Începutul învățaturii liturgice la Institutul Teologic Superior Greco-Catolic din Nireghaza*), a cărei conținut s-a constituit într-un schimb de informații deosebit de interesant, putându-se face astfel o comparație între învățământul teologic din spațiul nostru geografic și cel vecin, maghiar.

O altă sursă bogată, cu un conținut incitant, a fost conferința „Contributo morale e culturale dei seminaristi del Seminario di Lviv nell'educazione” („Contribuția morală și culturală a seminaristilor din Seminarul Lviv în educație”), susținută de Părintele Mykhaïlo Plotsidem, de la Universitatea Catholică din Lviv, Ucraina.

Iar apoi conferința „I testi liturgici nell'insegnamento” (“Textele liturgice în predare”), susținută de Pr. János Nyiran, de la Institutul Teologic Superior Greco-Catolic din Nyíregyháza a completat tabloul schimbului de informații dintre Seminariile Greco-Catolice din spații diferite, din culturi diferite, într-un mod fericit.

Conferința „La formazione permanente dei chierici. Alcune considerazioni canoniche” („Formarea permanentă a clericilor. Unele considerații canonice”), susținută de Pr. Conf. Univ. Dr. William Bleizzifer, de la Universitatea Babeș – Bolyai, Cluj-Napoca, a întregit parcă tabloul formării viitorilor preoți din Biserica Greco-Catolică Română.

De remarcat a fost și faptul că în zilele de joi și vineri, au fost organizate, la încheierea lucrărilor fiecărei zile, lansări de carte. Astfel, joi, au fost lansate cărțile:

- Cristian Sabău, Cercetarea lui „Isus istoric”: de la R. S. Reimarus la Joseph Ratzinger / Benedict al XVI-lea, prezentată de Pr. Conf. Univ. Dr. Alexandru Buzalic ;
- Alexandru Buzalic, Crepusculul civilizațiilor. Metaanaliza spiritualității tranzițiilor culturale, prezentată de Lect. Dr. Ionuț Mihai Popescu.

Vineri, 13 octombrie a fost lansată cartea Părintelui Călin Daniel Pațulea „Povestea unei întâlniri”, recenzată de Pr. Conf. Univ. Dr. William Bleizzifer.

Simpozionul s-a încheiat sâmbătă, 14 octombrie, cu un prânz festiv. Sper că informațiile din materialul de față v-au stârnit interesul pentru a nu pierde ocazia de a achiziționa volumul care va apărea în curând și care va cuprinde conferințele prezentate în ediția de anul acesta a Simpozionului dedicat Școlii Ardelene, organizat cu ocazia Jubileului aniversar al celor 225 de ani de la înființarea Seminarului Greco-Catolic orădean, precum și participarea la edițiile viitoare.

Viorel BĂDICEANU
Anul IV

ÎNCEPUTUL VIETII COMUNITARE A SEMINARIȘTILOR ORĂDENI

După un sezon estiv plin de experiențe sub mână îndrumătoare a lui Dumnezeu, luni 25 septembrie 2017 s-a deschis oficial noul an seminarial. Câteva zile au fost necesare pentru a pregăti căminul nostru drag care ne va fi casă pentru încă un an formativ.

Cu ajutorul Celui de Sus, am putut participa și în acest an la o experiență spirituală pregătitoare, de data aceasta fiind binecuvântați de împărtășirea frumoasei experiențe și înțelepciune a părintelui Florin Gatea, protopop de Sebeș, județul Alba.

Fiind aproape de Lancrăm, județul Alba, părintele Florin nu a ezitat să citeze din marele autor Lucian Blaga. Un vers avea să fie titlul întregii teme dezbătute: „Veșnicia s-a născut la sat”. Părintele Florin ne-a vorbit despre ținuta și conduita preotului care trebuie să fie un far călăuzitor prin exemplul personal tuturor celor din jur. Lucrurile, însă, nu încep de aici, părintele punând accent pe faptul că viața de preot începe încă din seminar, sau chiar din momentul voinței aderării la această cale. Exemplul personal va determina în largă măsură atitudinea mediului social în care ne desfășurăm viața. Îi mulțumim părintelui Florin pentru frumoasa împărtășire a gândurilor sale, gânduri asupra cărora vom reflecta și vom medita pentru a îmbunătăți relația noastră cu aproapele și, implicit, cu Dumnezeu.

Ca în fiecare an, toți ne-am prezentat experiențele estive, iar colegii noștri de anul I și-au prezentat intențiile și gândurile, astfel am avut ocazia să ne cunoaștem cu toții mai bine. Cu ajutorul Domnului, anul acesta ni s-au alăturat 4 noi colegi care au răspuns chemării la preoție.

Toți împreună cu părintele Florin ne-am bucurat de vizita cetății din Alba Iulia, loc în care am învățat câte ceva din efortul predecesorilor noștri în

vederea uniunii tuturor românilor. Am fost plăcut surprinși de faptul că documentele exprimau dreptul la libertate ca o instituție divină și nu ca un drept moral, fapt ce denotă înclinația acestui popor spre libertatea în Dumnezeu.

Duminică, 1 octombrie 2017, cu ocazia încheierii sesiunii ordinare de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite, am participat împreună cu seminariștii din Cluj și Blaj în catedrala Sfânta Treime din Blaj la o liturghie oficiată de peste 100 de preoți și, implicit, de toți episcopii greco-catolici români, în frunte cu Preafericitul Cardinal Lucian Mureșan, precum și de Prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale, Cardinalul Leonardo Sandri, împreună cu Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Miguel Mauru Buendia.

Cuprinși de un sentiment de nedescris și mulțumind Domnului pentru o asemenea experiență și ocazie de a vedea o liturghie cu mare fast, am petrecut un pic de timp alături de seminariștii și formatorii seminarilor din Cluj și Blaj. Seminarul din Blaj ne-a invitat pe toți la o agapă frățescă, un moment plăcut de împărtășire și colaborare.

Cu gândul spre începutul noului an universitar ne-am luat rămas bun de la frații noștri din celelalte seminarii, iar cu privirea înainte spre o nouă experiență pedagogică divină ne-am întors la Oradea. Mulțumim echipei de formatori, părintelui rector Anton CIOBA, respectiv fratelui vice-rector Florin BODE, pentru încă o reușită în ceea ce privește alegerea locației și a coordonatorului de exerciții spirituale. De asemenea dorim să mulțumim tuturor celor care au contribuit prin și în orice măsură la realizarea acestui sejur spiritual. Dumnezeu să vă binecuvânteze!

zilei, Preasfințitul John Michael a celebrat Sfânta Liturghie alături de noi, seminariștii orădeni și a formatorilor.

Rugăciunea *Te Deum-ului*, oficiată de Preasfințiiile lor, împreună cu pr. Antoniu Chifor - vicar cu preoții și pr. Anton Cioba - rector al Seminarului, în prezența studenților, preoților, profesorilor formatori și a invitaților, a fost un bun prilej de a aduce un imn de laudă și de preamărire lui Dumnezeu pentru că a făcut în așa fel încât să ne bucurăm de un nou început de an universitar în parcursul nostru formativ și împlinirea vocației la Sfânta Preoție.

Invitat să ia cuvântul, PS John Michael a adresat câteva cuvinte de încurajare tuturor studenților îndemnându-i să facă partea lor în parcursul formativ folosind aripile credinței și rațiunii dar în același timp să se lase în voia lui Dumnezeu în ceea ce privește viitorul fiecăruia în Biserică, acolo unde suntem chemați la slujirea aproapelui, fie în calitate de preot, fie cantor, etc.

În continuare a luat cuvântul dl. Ionuț Popescu, directorul Departamentului Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică. Domnia sa a transmis un mesaj și un îndemn tuturor studenților și fiecăruia în parte, de a depune efort personal în a se descoperi și redescoperi continuu. Activitatea de cunoaștere, învățare și cercetare permite găsirea răspunsurilor la multe întrebări ce țin de condiția fiecăruia dar această căutare naște alte întrebări care necesită răspunsuri. Prin urmare, căutarea devine continuă, cere efort și abnegație. Ca reprezentant al corpului profesoral, domnia sa a exprimat deplinul sprijin și atașament în însoțirea tuturor învățăcelilor, convins fiind că ciclurile anuale de învățare ce urmează vor fi perioade de redescoperire

și îmbogățire reciprocă, student-profesor și vice-versa.

În finalul festivității a luat cuvântul PS Virgil care a urat un cald bun venit studenților din anul I și a adresat cuvinte de felicitare și încurajare tuturor studenților și cadrelor didactice care, iată, se afla din nou la început de drum formativ, pe tărâmul științei și al credinței. În același timp, profitând de prezența Preasfinției Sale, John Michael, din Statele Unite și a Vicarului General al Eparhiei de Canton, Ohio, Pr. Iuliu Muntean - fost profesor al Facultății noastre și formator al Seminarului orădean, PS Virgil le-a acordat Medalia Jubiliară a Seminarului nostru, cu ocazia aniversării celor 225 de ani de existență.

Ne alăturăm urărilor de bun venit ale PS sale adresate studenților din anul I precum și urărilor de succes, curaj și deschidere adresate tuturor studenților, seminariștilor, profesorilor, formatorilor, personalului auxiliar, pe drumul formării intelectuale și spirituale în lumina harului lui Dumnezeu.

Redacția

VIZITA PASTORALĂ ÎN PAROHIA „SFINȚII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIL”, SÂNTANDREI

Sub egida Jubileului aniversar al celor 225 de ani de existență a Seminarului din Oradea, Duminică, 8 Octombrie 2017 a avut loc vizita Arhierescă a Preasfințitului Părinte John Michael Botean, episcop de Canton Ohio, SUA și a Preasfințitului Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, în parohia „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Sântandrei, Jud. Bihor.

Zeci de credincioși reuniți în rugăciune i-au așteptat cu emoție în suflet pe cei doi ierarhi în mijlocul lor. Preasfințiiile lor au fost întâmpinați de câțiva localnici îmbrăcați în straie populare, cu pâine - simbol al vieții și sare - mana lui Dumnezeu, cum este denumită în zicerile din popor.

Sfânta Liturghie arhierescă a fost celebrată de cei doi episcopi, împreună cu ceilalți preoți prezenți: Pr. Iuliu Muntean, vicarul general al Eparhiei de Canton, Pr. Avram Romulus paroh de Sântandrei, Pr. Anton Cioba, rector al Seminarului din Oradea, Pr. Anton Rus, spiritual al Seminarului, Pr. Silviu Moisa din Timișoara și Pr. diacon Grațian Guiaș. Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost animată de corul Seminarului orădean, coordonat de Maestrul Radu Mureșan.

Predica a fost ținută de către Pr. Iuliu Muntean care ne-a vorbit despre legătura sa, încă de mic copil, cu Dumnezeu; de încercările prin care a trecut din fragedă copilărie și despre importanța cunoașterii cu adevărat a credinței în Dumnezeu.

Cu ocazia vizitei pastorale aflată sub egida Jubileului 225, PSS Virgil Bercea a oferit, ca semn de recunoștință, un engolpion și Diploma omagială Sfinții Vasile, Grigore și Ioan Preasfințitului John Michael Botean. Părintelui Iuliu Muntean, fost profesor al facultății noastre, i-a fost dăruită Crucea Pectorală Jubiliară și Diploma omagială *Sfinții Vasile, Grigore și Ioan*, iar părintelui paroh Avram Romulus i s-a dăruit Medalia Jubiliară precum și Diploma omagială. Credincioșii din Sântandrei i-au oferit în dar Preasfinției Sale John Michael o icoană care îl reprezintă pe Sfântul Mihail, cu scopul de a-și aminti de comunitatea lor și de a-i purta în rugăciunile sale.

PS Virgil a ținut să precizeze iubirea pe care o poartă acestei comunități menționând că este încântat de frumusețea și unitatea cântului credincioșilor.

Liturghia arhierescă a fost prilej de mângâiere sufletească pentru bunii credincioși prezenți care s-au pregătit ca pentru o zi de mare sărbătoare și au așteptat cu emoție această vizită specială. Această zi de sărbătoare, pentru comunitatea din Sântandrei, s-a concluzionat cu o agapă frățescă. Frumusețea unor astfel de momente oferă tuturor o încărcătură sufletească deosebită, speranță și motivație interioară, spre purtarea cu seninătate a greutăților de zi cu zi.

Sergiu CHIRILOAEI

Anul I

DESCHIDEREA ANULUI UNIVERSITAR 2017-2018

Astăzi, 3 octombrie 2017, a avut loc deschiderea festivă a noului an universitar pentru studenții de la Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Oradea, din cadrul Universității „Babeș Bolyai”.

Evenimentul a avut loc în Aula Magna a Seminarului Major Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan”, ocazie cu care ne-am bucurat de prezența PS Virgil Bercea, episcop de Oradea Mare, împreună cu PS John Michael Botean, episcop de Canton-SUA, prezent în aceste zile în mijlocul nostru. Bucuria a fost și mai mare deoarece în dimineața

PELERINAJUL EPARHIAL ÎN SLOVACIA

În data de 18 august a.c., Eparhia Greco-Catolică de Oradea a organizat un pelerinaj la invitația IPS Ján Babjak, arhiepiscop de Prešov și mitropolit al Bisericii Greco-Catolice din Slovacia.

Preasfinția Sa Virgil Bercea a participat alături de un grup de 50 de credincioși la pelerinajul anual la Lútina, cu ocazia sărbătorii Adormirii Maicii Domnului. Pelerinajul eparhial a fost organizat de către doamna Dana Păcală și au participat credincioși din Oradea, Șumal, alături de un grup de șase seminariști, Pr. Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic Greco-Catolic din Oradea și ieromonahul Severian Dod.

Vineri, 18 august, am ajuns în cursul orei 18.30 la Seminarul Greco-Catolic din Prešov, unde am fost cazați. După ce ne-am instalat în camere ne-am rugat Paraclisul Maicii Domnului în capela seminarului.

Sâmbătă, 19 august, în cursul dimineții am vizitat orașul Prešov, Catedrala Greco-Catolică, precum și sediul mitropoliei, iar seara în biserica din Lútina s-a celebrat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către IPS Ján Babjak, PS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic al eparhiei de Oradea și PS John Kudrick, episcop de Parma, SUA, onoarea cuvântului de învățătură fiind oferită Preasfințitului Virgil Bercea, urmând apoi o noapte de rugăciuni și slujbe.

Duminică dimineața, pașii pelerinilor s-au îndreptat spre colina din spatele Bisericii, acolo unde un sobor de ierarhi și preoți au oficiat Sfânta Liturghie. Ploaia nu a alungat credincioșii ci, dimpotrivă, aceștia au rămas neclintiți în rugăciune. Lútina este situată în zonele muntoase Lútina Saris, pe versantul sudic al muntelui Čergov, într-una din diviziunile urbane ale localității Sabinov, din regi-

unea Prešov. Istoria aparițiilor de la Lútina spune următoarele: în 19 august 1851, dimineața, în jurul orei nouă, la Sărbătoarea Schimbării la Față, Susana Fekete a mers cu trei copii să culeagă ciuperci pe munte. Când a ajuns la locul unde se află acum Capela Sfântul Nicolae, a îngenucheat deoarece s-a văzut lângă episcopul înveșmântat solemn și care semăna cu cel din icoana Sfântului Nicolae de pe iconostas. Episcopul a privit-o și cu o voce autoritară i-a spus: „Astăzi este o mare sărbătoare a Domnului, oamenii pioși sunt în biserică, participând la Liturghie și tu culegi ciuperci?”. Susana, înfricoșată, a răspuns: „Știu că azi e sărbătoare, dar eu sunt o femeie săracă, am trei copii și nu am ce să le dau de mâncare pentru masa de prânz”. Episcopul a continuat: „Și ieri ați fi putut strânge ciuperci, nu în această dimineață! De aceea, Dumnezeu pedepsește omenirea, pentru că nu respectă duminica și sărbătorile. Oamenii nu doresc să participe la Sfânta Liturghie și în loc să laude

pe Dumnezeu cu gura, îl insultă. În amintirea întâlnirii noastre, aici va fi ridicată o Sfântă Cruce. Toate acestea să la spui preotului spiritual”. Evident că acest episcop s-a dovedit, în cele din urmă, a fi însuși Sfântul Nicolae.

Duminică, după prânzul pe care l-am luat la Seminarul Greco-Catolic din Prešov, ne-am întors acasă cu amintiri plăcute despre spiritualitatea și cultura acestor locuri. Mulțumim în primul rând Bunului Dumnezeu, Preasfinției Sale Virgil Bercea, doamnei Dana Păcală, și părintelui rector Anton Cioba că au făcut posibil acest pelerinaj.

Cristian BERCIU
Anul IV

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: Pr. Anton CIOBA

Redactor: Vlad PALAS

Tehnoredactor: Paul MĂRINCEAN

Din redacție: Fr. Florin BODE, Pr. Anton RUS, Sergiu CHIRILOAEI, Viorel BĂDICEANU

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic,

Parcul Traian, 20, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminaroradea@yahoo.com

www.seminaroradea.ro